

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Hungarológiai Tanulmányok Doktoriskola
1.4 Szakterület	Filológia
1.5 Képzési szint	doktori
1.6 Szak / Képesítés	filológiai tudományok doktora

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LSD 1102 Interdiszciplináris bölcsészet							
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Berszán István egyetemi tanár / dr. Dánél Mónika							
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Berszán István egyetemi tanár / dr. Dánél Mónika							
2.4 Tanulmányi év	I.	2.5 Félév	I.	2.6 Az értékelés módja	v	2.7 A tantárgy típusa	Tartalom ²⁾	DS
							Kötelező ³⁾	DI

3. A tantárgy tartalma

3.1 Előadás
<p>I. modul (dr. Berszán István)</p> <p>1. Mindenek elméletei: az <i>Object Oriented Ontology</i> és a húrelmélet Graham Harman: <i>Object Oriented Ontology: a New Theory of Everything</i>. Pengiun, Random House UK, 2017.</p> <p>2. Ahol Kant nem eléggé kantianus és Heidegger nem eléggé heideggeriánus Timothy Morton: <i>Being Ecological</i>. The MIT Press, Cambridge, Massachusetts, 2018.</p> <p>3. Action Network Theory és interdiszciplinaritás - Bruno Latour: Ágencia az antropocén korában. Ford. Keresztes Balázs. PRAE. 2017/1. 3–20 Bruno Latour: The Berlin key or how to do words with things. In P.M. Graves-Brown: <i>Matter, Materiality and Modern Culture</i>, Routledge, London 2000.10–21.</p> <p>4. Kutatásgyakorlatok és idővetületek - Berszán István: <i>Sola Scriptura</i> mint elásott talentum? Evangélium és ideológia egy kortárs tanítvány (Andrei Pleşu) és egy kortárs igazságtörténész (Alain Badiou) filozófiájában. In szerk. Berszán István: <i>A reformáció aktualitásai</i>. Egyetemi Műhely, Kolozsvár, 2018.</p> <p>5. A fényre szabott fizika mint mozgástér Néda Zoltán: The Space-time of Physics: a Kinetic Space, Hungarian Studies Yearbook 2019/1, DOI: 10.2478/HSY-2019-0002</p> <p>6. Önmagunk lefordítása arra, amit/akit lefordítunk - Philip Gross: <i>Deep Field</i>. Bloodaxe Books, 2011. - Ehrlich, P., & Reed, J. (Directors). (2020). <i>My Octopus Teacher</i> [Film]. A Netflix original documentary, in association with Off the Fence & The Sea Change Project. https://filmehd.to/filme/my-octopus-teacher-2020/.</p> <p>A modul szakirodalma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Graham Harman: <i>Object Oriented Ontology: a New Theory of Everything</i>. Pengiun, Random House UK, 2017. - Timothy Morton: <i>Being Ecological</i>. The MIT Press, Cambridge, Massachusetts, 2018. - Bruno Latour: Ágencia az antropocén korában. Ford. Keresztes Balázs. PRAE. 2017/1. 3–20 - Bruno Latour: The Berlin key or how to do words with things. In P.M. Graves-Brown: <i>Matter, Materiality and Modern Culture</i>, Routledge, London 2000.10–21. - Néda Zoltán: The Space-time of Physics: a Kinetic Space, Hungarian Studies Yearbook 2019/1, DOI: 10.2478/HSY-2019-0002 <p>Berszán István: <i>Sola Scriptura</i> mint elásott talentum? Evangélium és ideológia egy kortárs tanítvány (Andrei Pleşu) és egy kortárs igazságtörténész (Alain Badiou) filozófiájában. In szerk. Berszán István: <i>A reformáció aktualitásai</i>. Egyetemi Műhely, Kolozsvár, 2018.</p> <p>7. Dr. Gábor Csilla vendégelőadása és -szemináriuma</p>
<p>II. modul (dr. Dánél Mónika): A szolidáris emlékezés stratégiái a kortárs művészetben</p>

A kurzus a kortárs irodalom és vizuális kultúra emlékezeti stratégiáira, módozataira fókuszál. A művészet és emlékezetkultúra viszonyát a médiumok, archívumok és alkotói pozíciók interdiszciplináris hálózatában vizsgálja. Különösen arra reflektál ahogyan az emlékezeti folyamatokat előállító művek képesek történeti tudásunk és jelenbeli (személyes és társadalmi) pozícióink alakítására.

1. *Szolidáris közhelység: Kelet-európai államszocializmus-örökség regényben és (dokumentum)filmben*

Kiss Tibor Noé: *Aludnod kellene*, Magvető, 2014

Almási Tamás: *Ítéletlenül*, 1991

Fekete Ibolya: *Bolshe vita*, 1995

Tarr Béla interjú: <https://www.youtube.com/watch?v=UhwHzGEYvMs>)

Szakirodalom:

Jie-Hyun Lim, Eve Rosenhaft: *Mnemonic Solidarity: Global Interventions*. Palgrave, 2021

Dánél Mónika: "Lost in Transition? Understanding Hungarian and Romanian 1989 Regime Change through Metalepsis and Collage." *Remembering Transitions: Local Revisions and Global Crossings in Culture and Media*. Edited by Ksenia Robbe. Berlin: *De Gruyter*, 2023, 85-113. <https://doi.org/10.1515/9783110707793-004>

2. *Emlék-tér-képzés: Archívum, digitalizáció, újrajátszás*

Radu Jude: *Tara moartă* (Halott ország), 2017

Radu Jude: *Iesirea trenurilor din gară*, 2020

KissPál Szabolcs: *Szerelmes földrajz*, (videó) 2012-2016.

Erhardt Miklós: *„...hogy már nem lesznek az, aki szerettem volna lenni”*, (videó) 2018

Dárday István: *Rongyos hercegnő*, 1975 <https://www.youtube.com/watch?v=XxX65s4qV78>

Szakirodalom:

Feischmidt Margit 2005. *A magyar nacionalizmus autenticitás-diskurzusainak szimbolikus térfoglalása Erdélyben = Erdély-(de)konstrukciók. Tanulmányok*, szerk. Uő., Néprajzi Múzeum–PTI Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék, Budapest–Pécs, 7–32.

Kékesi Zoltán 2012. *Kicsiny hasonmásaink*. KissPál Szabolcs: *Szerelmes műföldrajz (etnozoó)*, Magyar Lettre Internationale.

Keményfi Róbert 2002. *Az „etnikai táj” kultúrmemzeti mítosza*, Regio 13/4, 93–108.

Dánél Mónika: Archívumok és újrajátszás: A szolidáris emlékezés stratégiái Radu Jude műveiben. *Studia Litteraria*, 63(3–4), 2024, 202–225. <https://doi.org/10.37415/studia/2024/63/14558>

Re:Re – Művészi újrajátszás / Az újrajátszás művészete – The Art of Re-enactment / Artistic Re-enactments, szerk. Süli-Zakar Szabolcs, társszerk. Kovács Edward, ford. Lakó Zsigmond, Debrecen, MODEM, 2023.

Pethő Ágnes: *The Exquisite Corpse of History. Radu Jude and the Intermedial Collage*. *Acta Univ. Sapientiae, Film And media Studies*, 21 (2022) 36–100. DOI:10.2478/ausfm-2022-0003

3-4. *Intermediális kulturális emlékezet – irodalom és vizuális archeológia*

Winfried Georg Sebald: *Austerlitz*. Ford. Blaschik Éva, 2001

Alain Resnais: *Nuit et Brouillard* (Sötétség és köd), 1955

Alain Resnais – Alain Robbe-Grillet: *Last Year at Marienbad* (Tavaly Marienbadban), 1961

Der Führer schenkt den Juden eine Stadt (A Führer várost ajándékoz a zsidóknak), 1944.

Leni Riefenstahl: *Triumph des Willens* (Az akarat diadala), 1935

Szakirodalom:

Bán Zsófia - Turai Hedvig (szerk.): *Exponált emlék. Családi képek a magán- és közösségi emlékezetben*, Budapest, 2008. <https://www.szaktars.hu/argumentum/view/ban-zsofia-turai-hedvig-szerk-exponalt-emlek-csaladi-kepek-a-magan-es-kozossegi-emlekezetben-2008/>

György, Péter: *Az emlékezet topográfiája*. In: Uő.: *A hely szelleme*, Magvető, 2007, 11-78.

Pieldner Judit: Szöveg és kép viszonya W. G. Sebald Austerlitz című művében DOI:10.51384/cert-03.06

https://eme.ro/publication-hu/certamen/Certamen3/EME_Certamen3_006-PieldnerJ-SzovegEsKepViszonya.pdf

Takács Miklós: *Se kép, se hang? A trauma képi narrativitásának kérdése* W. G. Sebald Austerlitz című regényében *Studia Litteraria*, 52(1-2), 78–88. <https://doi.org/10.37415/studia/2013/52/4020>

Marianne Hirsch: *The Generation of Postmemory. Writing and Visual Culture After the Holocaust*. Columbia University Press, 2012 <https://postmemory.net/>

5 *Dél-szláv háború vizuális és irodalmi immerzív feldolgozása*

Jasmila Žbanić: *Quo Vadis, Aida?* (2020)

Dubravka Ugrešić: *A fájdalom minisztériuma*, 2008. Ford. Radics Viktória

Danyi Zoltán: *A dögtakarító*, 2015

Faruk Šehić: *Az Una hullámai*, 2015. Ford. Radics Viktória

Szakirodalom:

Aleida Asmann: *Rossz közhely az emlékezetkultúrában*. Ford. Huszár Ágnes, Múlt és Jövő Kiadó, 2016

Transzkulturális emlékezetkutatás, *Helikon Irodalom- és Kultúratudományi Szemle* 2022/3. https://real-j.mtak.hu/24445/13/helikon_2022_3.pdf

Transznacionális perspektívák az irodalomtudományban, *Helikon Irodalom- és Kultúratudományi Szemle* 2015/2. <http://real-j.mtak.hu/6091/4/Helikon2015.2.pdf>

3.2 Szeminárium

I. modul

1-2. Hozzáférésmódok, gyakorlati interpretációk (tehén ugróköteblből, kétféle zenei interpretáció, Nemes Nagy Ágnes: *Hasonlat*, Terepkönyv-gyakorlat: *Olvasószerzetesek*)

- Nemes Nagy Ágnes: Hasonlat
https://konyvtar.dia.hu/html/muvek/NEMESNAGY/nemesnagy00386_kv.html
- Berszán István: Olvasószerzetesek. In Berszán István: *Terepkönyv. Az írás és az olvasás rítusai - irodalmi tartamgyakorlatok*, Koinónia, Kolozsvár, 2007.

3-4. Hibridek és/vagy ágenciahálózatok (Andrei Pleșu: *A Trabant dicsérete*)

- Andrei Pleșu: *Note, stări, zile*, București, Humanitas, 2010. 167.

5-6. Az irodalom kontextuális megközelítése mint idővetület (vita Galin Tihanovval)

- Galin Tihanov: *The Birth and Death of Literary Theory. Regimes of Relevance in Russia and Beyond*. Stanford UP, 2019.
- Berszán István: Dislocating the theory of the contextualist approach. *Metacritic Journal for Comparative Studies and Theory*, 8.2 (2022). Doi:<https://doi.org/10.24193/mjst.2022.14.10>.

II. modul:

1. Múltfeldogozási pozíciók:

Almási Tamás: *Ítéletlenül*, 1991

Jie-Hyun Lim, Eve Rosenhaft: *Mnemonic Solidarity: Global Interventions*. Palgrave, 2021, 1-14.

2. Újra/alkotói pozíciók

Radu Jude: *Țara moartă* (Halott ország), 2017

Bodor Áram: *Triptichon*, 1969

Michael Rothberg: *The Implicated Subject: Beyond Victims and Perpetrators*, Stanford (CA), Stanford University Press, 2019, 1-28.

3-4. Elbeszélői és narratív intermedialis pozíciók

Winfried Georg Sebald: *Austerlitz*. Ford. Blaschik Éva, 2001

Der Führer schenkt den Juden eine Stadt (A Führer várost ajándékoz a zsidóknak), 1944

Marianne Hirsch: Túlélő képek. Holokausztfotók és az utóemlékezet munkája

http://real.mtak.hu/25255/1/transznacionalis_politika.pdf

5. Közvetítő és dialogikus pozíciók

Jasmila Žbanić: *Quo Vadis, Aida?* (2020)

Aleida Asmann: *Dialogic Memory*. In: Mendes-Flohr P (ed.) *Dialogue as a Trans-Disciplinary Concept: Martin Buber's Philosophy of Dialogue and Its Contemporary Reception*. Berlin: De Gruyter, 2014, 199–214.

4. Értékelés

A tevékenység típusa	4.1 Értékelési kritériumok	4.2 Értékelési módszerek	4.3 Ennek aránya a végső jegyben
4.4 Előadás	Reflexiók az előadások margójára		50%
4.5 Szeminárium	Referátumok, kiselőadások, aktív részvétel		50%
4.7 Minimális követelmények			
<ul style="list-style-type: none">• A hallgató ismeri a tanulmányai során felvetődő kutatási problémákat, képes szintézisben látni azokat.• Adekvát fogalomhasználat.			
Szervezés, rendkívüli esetek: Bármilyen csalási kísérlet kizárással jár, valamint „elégtelen” minősítéssel.			

Kitöltés dátuma	Az előadás felelőse	A szeminárium felelőse
2024.09.02.		

Intézeti jóváhagyás dátuma 2024.09.03.	Intézetigazgató Dr. habil. T. Szabó Levente
	